

INTRODUCCIÓ TELEGRAFICA A LA POLÍTICA DE CATALUNYA (i II)

Els senyors del Consell no sempre estan d'acord. Però és més el que uneix els seus components que el que els separa, perquè el Consell continua en peu.

Es configura en el seu si un grup de partits que no és marxista i que no considera que els seus aliats naturals siguin els comunistes, encara que no existeixi anticomunisme visceral en ningú. Aquests partits són :

Unió Democràtica, d'Anton Cañellas, partit demòcrata-cristià de llarga tradició a Catalunya, amb un màrtir conspicu de la guerra civil, que fou Carrasco i Formiguera. De vegades, el seu programa una mica extremat (es declaren autogestionaris) no coincideix amb el seu tarannà de centre dreta. En matèria catalana, em sembla que una majoria d'ells són federalistes.

Convergència Democràtica, de Jordi Pujol, partit essencialment nacionalista català, no separatista però menys encara regionalista, amb una doctrina socio-econòmica una mica vaga i confusa. Encara que es manifesta de centre-esquerra, alguns dels seus capitosts no vacillen a autodefinir-se com a marxistes. En realitat, és un partit messiànic que voldria unir tothom al voltant de la idea de Catalunya, i això el porta a fer concessions a dreta i esquerra, la qual cosa no deixa de produir confusió entre els uns i els altres i amenaça d'alienar-li tots els qui vol captar. Ara com ara té un paper de primera fila en la política catalana.

Esquerra Republicana de Catalunya, dirigida per Heribert Barrera, és el partit que fou majoritari a Catalunya, sota la batuta de Macià i Companys. Marca clarament les seves distàncies amb el Partit Comunista; alguns dels seus membres es declaren socialdemòcrates i tots són liberals almenys políticament, encara que sovint prefereixen que no es digui. A vegades la nostàlgia els fa ésser excessivament dogmàtics. Mantenen bones relacions amb el senyor Tarradellas. Les seves possibilitats de tornar a ésser un partit de masses són relativament bones.

Esquerra Democràtica de Catalunya, que presidí fins fa poc Ramon Trias Fargas, és un partit liberal en l'aspecte polític, d'una forta inclinació social en l'econòmic, que vol ésser molt distint, però no pas necessàriament enemic, del marxisme. Està connectat indirectament amb la Internacional Liberal. El seu president ha dimitit aquests dies el seu càrrec per expressar amb un gest dramàtic la necessitat de dur els partits de l'esquerra humanista a la formació d'un bloc d'esquerres catalanes. Aquest seria un grup de partits nacionalistes catalans (no separatistes), d'insistent vocació social i molt conscient que sense llibertat en tots els camps ni Catalunya ni la democràcia no són possibles. A parer meu, res d'insuperable no separa aquest partit dels de Pujol, Pallach, Barrera i diversos dels altres. S'haurien d'unir tots plegats per aconseguir que entre la dreta i el comunisme operi un partit d'esquerra no dogmàtica, majoritari o, si més no, prou gran perquè pugui constituir un matalàs entre els extrems que amenacen de polaritzar novament la nostra societat. Decantant-se cap als marxistes, o cap als social-demòcrates, o cap als conservadors, segons el moment o el problema, podria mantenir l'esperança dels uns i els altres i assegurar un progrés social sostingut sense aventures ni salts irreversibles. En aquesta negociació ens trobem, i el seu resultat positiu pot canviar l'aspecte de la política catalana. Des de la indicada dimissió del senyor Trias dirigeix

provisionalment el partit una presidència col·legiada, integrada pels senyors J. Pi-Sunyer, M. Alavedra i E. Ametller.

Per fi, entre els no marxistes (excepte en el mètode) figura el *Partit Socialista de Catalunya*, de Josep Pallach, que és una formació socialdemòcrata o socialista, segons com s'enfoqui, que fa clarament costat al president Tarradellas i refusa la col·laboració, per a tot allò que no siguin temes molt concrets i tàctics, amb el Partit Comunista.

Segueixen després el PSAN i el Front Nacional, partits d'inclinació independentista catalana, afectats de fortes divisions internes sobre llur eventual essència marxista, que no desdenyen, sembla, l'acció clandestina. En el Consell, unes vegades voten amb nosaltres i altres vegades amb els comunistes. Com a peculiaritat pròpia del PSAN podem destacar la seva postulació prioritària de la unió de tots els països catalans.

El PSUC, centre del marxisme català

A partir d'aquí comença el marxisme militant i substantiu. Tot aquest conglomerat gira entorn del Partit Comunista Català (PSUC), que no necessita presentacions. Únicament, potser, recordar que es manifesta partidari de l'Estatut del 32. S'hi apinyen al voltant tres partits socialistes marxistes però autogestionaris, com en diuen avui dia, que de moment no conceben llur actuació política al marge de les orientacions del Partit Comunista. En són les figures més representatives Joan Raventós, Cirici Pellicer i el doctor Colomines. El destí del marxisme a Catalunya i el destí mateix de Catalunya seran determinats d'una manera molt diferent, segons que les eleccions demostrin que els socialistes són més nombrosos que els comunistes, tal com passa a França, o al revés, que els comunistes són més que els socialistes, a l'estil del

que passa a Itàlia. Ara com ara, i a efectes pràctics, formen un sol bloc.

Les formacions dins aquests partits no són pas homogènies. Tant el partit de Pallach com el de Pujol, com el PSAN i el Front Nacional, com els marxistes, compten amb minories inquietes capitanejades per joves ambiciosos i entremaliats que miren de tirar cap a l'esquerra —i cap amunt— des de llurs respectius punts d'arrencada. Fet i fet, si no s'esmenen hauran d'abandonar les formacions en què militen, i així clarificaran les coses.

Tanmateix em descuidava de dir que figura en el Consell el Partit Carlí, grupúscul contradictori amb uns plantejaments que no he sabut mai copsar. Diuen que són socialistes i federals i que, bé que neixen del carlisme, no són pas el mateix.

Cal recordar en aquesta ressenya que a Catalunya opera la denominada Assemblea de Catalunya. És una «instància» important, unitària, de mobilització de masses (la integren associacions de veïns, clubs, collegis professionals, centres diversos, a més de partits, etc.), i és distinta, per això mateix, en la seva missió, de l'acció política més professionalitzada, que resta encomanada als partits del Consell.

La influeixen el Partit Comunista i alguns partits més a l'esquerra que aquest. Les seves relacions amb el Consell són una mica desassossegades, encara que tots menys un (E.D. de C., si bé el Sr. Trias Fargas fou fundador de l'Assemblea) dels partits del Consell pertanyen també a l'Assemblea. No fa gaire, per exemple, l'Assemblea acudí a la crida de Coordinació Democràtica per a la sessió programàtica del dia 4 de setembre darrer, i el Consell, no. Aquests dies es compleixen cinc anys des de la seva fundació en la clandestinitat. L'Assemblea és un àmbit de debat polític pre-parlamentari de molt bon nivell i de molta serietat en la seva organització i els seus procediments i d'un gran respecte per l'opinió de tothom. En

conjunt està més a l'esquerra que el Consell. L'Assemblea propugna amnistia, llibertat i Estatut d'Autonomia, com ho resumeix un aire popular molt conegut, i, a més, la coordinació de l'acció de tots els pobles peninsulars en la lluita democràtica.

Complexa situació laboral

Si hi hagués espai, hauria de parlar de la qüestió laboral, especialment complexa i moguda en la Catalunya actual. La influència del PSUC en les CCOO i la influència d'aquestes en el món del treball semblen disminuir ensemes que es recuperen la UGT i sobretot la CNT anarquista i altres organismes sindicals. Però tot això no està gens clar. Aquest tema és massa dens per a tractar-lo en aquest moment.

A) Tots, unànimement, en el Consell, en l'Assemblea i entre la dreta que en diem democràtica són partidaris del reconeixement previ de tots els partits, inclòs el Comunista.

B) El reconeixement previ, bé que sigui de principi i a regular després, de l'Estatut del 32 —per entendre'ns— i de les institucions de Catalunya és desitjat per tots ells, encara que amb no tant d'entusiasme a la dreta. De moment, aquesta és una condició prèvia perquè l'oposició catalana participi en les eleccions del Govern Suárez. Justament perquè es pensa que no és prudent de confiar la defensa dels interessos propis ni al més bon amic, i perquè es desconfia del que faci a aquest respecte un futur Parlament, una part del Consell s'oposà a participar en la «cimera» unitària organitzada per Coordinació Democràtica. (També perquè Coordinació és dominada pel PC, perquè la seva eficàcia per a negociar no es veia

clara i perquè els símptomes de la seva pròxima desintegració ja eren clars fa un mes.)

C) Quant a la ruptura i a prendre part en les eleccions de la reforma, la dreta democràtica es mostra partidària de participar-hi si hi ha garanties. L'assemblea és, ara com ara, rupturista, encara que la preponderància del PSUC en el seu si assegura que serà realista a l'hora de la veritat. El Consell està dividit sobre aquest tema, que discuteix aquests dies, encara que, davant el fet que tota l'oposició a Madrid ara ja negocia amb el senyor Suárez, és possible que el realisme s'imposi si el Govern assegura unes certes condicions. Per cert que les entrevistes i els tripijocs entre el president del Govern i els líders de l'oposició madrilenya, amb una aparatosa i conspícua absència de qualsevol intent d'establir contacte amb l'oposició catalana (contactes que aquesta no demana), es veuen aquí amb una curiositat divertida. Catalunya està tranquil·la perquè se sent forta. Aquí no calen els actes de terrorisme. La gent de Catalunya sap que la democratització del país passa per la nostra terra. Catalunya també té la seva «finestreta» i els catalans esperen completament segurs que hi hauran de passar tots els qui desitgin per a Espanya una democràcia pluralista estable.

30 octubre 1976